

[Time:3.00 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. Attempt any one question out of two from each of Q.1 to Q. 4.
  3. Attempt any two questions out of four from Q.5.
  4. Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 Attempt any one question. 20
- A. Discuss non-verbal behavior as a channel of communication.
- OR**
- B. Write detail on empathetic listening.
- Q.2 Attempt any one question. 20
- A. Elaborate on three dimensions of responding skills and basic formula for communicating empathy
- OR**
- B. Discuss various principles and guidelines for becoming competent and confident in responding with empathy.
- Q.3 Attempt any one question. 20
- A. Explain probing as an important communication skill during the helping process / counselling session and discuss the various types of probing (statements, requests and questions).
- OR**
- B. Describe the various targets of self-challenge.
- Q.4 Attempt any one question. 20
- A. What can counselors do to help clients challenge the quality of their participation in the helping process?
- OR**
- B. Discuss in detail the goal accomplishing strategies used by counselors.
- Q.5 Attempt any two questions. 20
- A. Active listening as a foundation of understanding
- B. Empathic/ empathetic responding
- C. Helper's self-disclosure.
- D. Help clients spot unused opportunities

[वेळ: ३तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का, ते तपासा.

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 २. प्र. १ ते प्र. ४ मधून प्रत्येकी दोन प्रश्नांपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.
 ३. प्र. ५ मधून चार प्रश्नांपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 ४. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 ५. आवश्यकता असल्यास मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

- प्र.१ कोणताही एक प्रश्न सोडवा. २०
- अ. संप्रेषणाचे एक माध्यम म्हणून अशाब्दिक वर्तनावर चर्चा करा.
 किंवा
 ब. तादात्म्यक श्रवणावर सविस्तर लिहा.
- प्र.२ कोणताही एक प्रश्न सोडवा. २०
- अ. प्रतिसाद कौशल्यांचे तीन आयाम आणि सहानुभूती व्यक्त करण्याचे मूलभूत सूत्र सविस्तरपणे सांगा.
 किंवा
 ब. सहानुभूतीने प्रतिसाद देण्यात सक्षम होण्यासाठी आणि आत्मविश्वासाने प्रतिसाद देण्यासाठी विविध तत्त्वे आणि मार्गदर्शक तत्त्वांवर चर्चा करा.
- प्र.३ कोणताही एक प्रश्न सोडवा. २०
- अ. मदत प्रक्रिया/समुपदेशन सत्रादरम्यान प्रोबिंग हे एक महत्त्वाचे संवाद कौशल्य आहे हे स्पष्ट करा आणि विविध प्रकारच्या प्रोबिंग (विधान, विनंत्या आणि प्रश्न) वर चर्चा करा.
 किंवा
 ब. स्व-आव्हानांचा विविध लक्ष्यांचे वर्णन करा.
- प्र.४ कोणताही एक प्रश्न सोडवा. २०
- अ. मदत प्रक्रियेत त्यांच्या सहभागाच्या गुणवत्तेला आव्हान देण्यासाठी क्लायंटना मदत करण्यासाठी समुपदेशक काय करू शकतात?
 किंवा
 ब. समुपदेशकांनी वापरलेल्या ध्येय साध्य करण्याच्या धोरणांची तपशीलवार चर्चा करा.
- प्र.५ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ. समजून घेण्याचा पाया म्हणून सक्रिय ऐकणे
 ब. सहानुभूतीपूर्ण/ सहानुभूतीपूर्ण प्रतिसाद
 क. मदतनिसांचे स्व-प्रकटीकरण
 ड. अशिलांनी न वापरलेल्या संधी शोधण्यास मदत करा